

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΝΙΔΗΣ - giorgos.savvinides@phileleftheros.com

Διώξεις και φυλακίσεις
Η μονοπαράσταση του Νικολάι Χαλέζιν «*Generation Jeans*», ήταν βασισμένη σε βιώματα από τη σύλληψη και φυλάκιση του ιδίου και των ομοϊδεατών του.

Όταν το θέατρο ασκεί αντιπολίτευση

Το Ελεύθερο Θέατρο της Λευκορωσίας και η δράση του

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Το Ελεύθερο Θέατρο της Λευκορωσίας έλαβε μια ξεχωριστή διάκριση στη φετινή απονομή του Ευρωπαϊκού Βραβείου Θεάτρου, μια εύφημη μνεία. Η υποψηφιότητα του θιάσου υποστηρίχτηκε από τρία μεγάλα ονόματα του σύγχρονου θεάτρου, όπως ο Βάτσλαβ Χάβελ, ο Χάρολντ Πίντερ και ο Τομ Στόπαρντ. Ένας θίασος που ιδρύθηκε πριν από τρία χρόνια, το Μάρτιο του 2005 στην πρωτεύουσα της Λευκορωσίας Μινσκ, που αυτοχαρακτηρίζεται ως underground θίασος και αντιπολιτεύεται έντονα με θεατρικά μέσα το κυβερνητικό καθεστώς στη χώρα του και που τα τελευταία δύο χρόνια της ύπαρξής του έχει περιοδεύσει σε έντεκα χώρες, όπως η Αγγλία, οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Γαλλία κ.τ.λ.

Ακόμα και αυτό το μίνιμουμ πληροφοριών γεννάει περιέργεια και ερωτήσεις, όμοιες μ' εκείνες που υποβλήθηκαν στα μέλη του θιάσου σε συνεντεύξεις και παρουσιάσεις που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της φετινής διοργάνωσης της απονομής του Ευρωπαϊκού Βραβείου Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη. Τα τρία ιδρυτικά μέλη του θιάσου, ο σκηνοθέτης και ηθοποιός Νικολάι Χαλέζιν, η παραγωγός Ναταλία Κολιάντα και ο σκηνοθέτης Βλαντιμίρ Σερμπάν προσπάθησαν να εξηγήσουν τη διαφορετικότητα της δικής τους πραγματικότητας, περιγράφοντας τις ανελεύθερες συνθήκες και την αστυνόμευση στον τομέα της πνευματικής δημιουργίας, τις διώξεις που έχουν υποστεί τα μέλη της θεατρικής ομάδας, τα εμπόδια που στήνει το καθεστώς στην προετοιμασία και παρουσίαση των παραγωγών τους.

Οι σχέσεις και οι συνεργασίες με γνωστά πρόσωπα της διεθνούς διανοητικής, η προβολή του έργου και των δραστηριοτήτων του Ελεύθερου Θεάτρου στο εξωτερικό έχει διπλή σκοπιμότητα για το θίασο. Πρώτον, έτσι πραγματοποιείται ο πολιτικός σκοπός της ομάδας-να ακουστεί έξω από τα σύνορα της χώρας η φωνή της αντιπολιτευόμενης διανοητικής και δεύτερον, η δημοσιότητα που απέκτησε τελευταία ο θίασος

χρησιμοποιείται από τα μέλη του ως αμυντικό μέσο ενάντια στις διώξεις της κυβέρνησης. Δεν ήμουν σίγουρη αν έπρεπε να επιχειρήσω να περιγράψω στους αναγνώστες του «Φιλελευθέρου» τις τρεις παραστάσεις ενός άγνωστου θεατρικού σχήματος (θα έμοιαζε με ραδιοφωνική περιγραφή αγώνα μεταξύ άγνωστων στο ακροατήριο ομάδων), αλλά διαβάζοντας στο κυριακάτικο φύλλο (20.4.08) τη συνέντευξη του Υπουργού Πολιτισμού της Λευκορωσίας Βλαντιμίρ Μάντβεϊτσουκ στον Ανδρέα Πάντζη, στην οποία η πολιτιστική πραγματικότητα της Λευκορωσίας παρουσιαζόταν πολυφωνική, ελεύθερη και πλούσια και το κράτος ως μοναδικός «αιμοδότης» και υποστηρικτής όλων των τεχνών,

περιλαμβανομένης και της θεατρικής, αισθάνθηκα πως κατά κάποιο τρόπο είχα υποχρέωση να ακουστεί έμμεσα και η φωνή του Ελεύθερου Θεάτρου της Λευκορωσίας. Διάβαζα για τα πλήρως επιχορηγούμενα κρατικά θέατρα ρεπερτορίου, για την αντικειμενική διαχείριση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και δεν μπορούσα να μη θυμάμαι στιγμές από τη μονοπαράσταση του Νικολάι Χαλέζιν «*Generation Jeans*», βασισμένη στα προσωπικά βιώματα του ιδίου, όπου περιγράφονταν σκηνές από τη σύλληψη και φυλάκιση του ηθοποιού και των ομοϊδεατών του. Θυμήθηκα και την άλλη παραγωγή, τη «Ζώνη Σιωπής», ιδιαίτερα εκείνο το κομμάτι όπου στην οθόνη προβάλλονταν τα στατιστικά στοιχεία από

τη ζωή της χώρας και ο θίασος τα σχολίαζε με εκφραστικές θεατρικές μινιατούρες. Το κοινό των τριών παραστάσεων του Ελεύθερου Θεάτρου της Λευκορωσίας στη Θεσσαλονίκη είχε μοιραστεί. Οι μεν υποστήριζαν ότι η εύφημη μνεία που κέρδισε ο θίασος οφείλεται στην αλληλεγγύη που χρωστάνε οι διανοούμενοι άνθρωποι του ευρωπαϊκού θεάτρου σε μια πολιτική φωνή που μάχεται ενάντια στην ανελευθερία. Οι δε εκτίμησαν την καλλιτεχνική πρόταση των Λευκορώσων, την εκφραστικότητα της θεατρικής τους γλώσσας, τη χρήση του βιωματικού υλικού στη δημιουργική τους διαδικασία. Κατά περίεργο τρόπο συμμερίζομαι και τις δύο απόψεις.

Από την παράσταση «*Being Harold Pinter*»

Το Ελεύθερο Θέατρο της Λευκορωσίας στη Θεσσαλονίκη.